

Husmannskontrakt fra 1899 mellom Andreas Olsen Togstad på gården Nedre Togstad og husmannsplassen Vibekken ved Ole Thorstensen og hustru.

Småbruket Vibekken II ble tidligere bebodd og drevet fra ca. 1860 av Ole Tostensen fra Sør-Odal. Han var den første husmannen her og oppførte alle husene iflg. Nes bygdebok.

Etter han overtok hans sønn, Thorvald Olsen f. 1858, og han inngikk i 1899 en husmannskontrakt med eieren på gården Nedre Togstad, Andreas Olsen Togstad (1827 – 1916).

Husene på NedreTogstad flyfoto fra ca. 1955.

Andreas Olsen Togstad bodde i huset midt på fotoet. Huset ble revet i 1977 etter at det nye huset ble tatt i bruk i 1976.

Tidligere husmannsplassen Vibekken.

Husene så ikke slik ut i 1899 som på fotoet. Disse husene er nå revet og nytt hus er bygd i 2014.

Flyfoto av husene i Nedre Vibekken ca. 1955.

Nedre Vibekken gnr. 127 br.nr. 53 og 53 ble skilt fra br.nr. 5 i 1909 og ble et eget bruk etter at Thorvald Olsen kjøpte gården. Han ble den siste husmannen her.

Thorvald Olsen Vibekken oppførte låve og stabbur og han har brutt opp halvparten av innmarka iflg. Nes bygdebok.

Han var gift med Mina som var datter av Berte Pedersdatter « Berte-Brenna». Bolighuset på fotoet er en del av «Berte-Brenna» huset som ble flyttet hit.

I 1934 overtok hans sønn, Ole T. Vibekken, f. 1896. Han oppførte hovedbygning og fjøs på eiendommen.

Den siste som bodde her var Betzy Nilsen som var husholderske for Ole T. Vibekken. Hun fraflyttet stedet ca. 1990.

Ole Husås er i besittelse av den originale husmannskontrakten som ble inngått i 1899 og som har følgende ordlyd:

Wismands Kontrakt

Jeg undersignede Andreas Olsen Fogstad, gjør hermed villerligt at have forhaandlet sin ender mine iende og paabøende Gaard Fogstads i des Præstegjæld, beliggende Wismandsøstads kaldet Vibækken til Ole Thorsensens og Hustru paa begge Levetid, og alle paa følgende Vilkaar og Betingelser.

1. Pladsen skal dyrkes godt og ialt holdes i forsvartig Stand brude Kvis og Jord, samt Gjærdene omkring Pladsen, ligesom det forbydes iende alle Omstændigheder at jages Kvi, Halm eller Fjdsel paa Pladsen.

2. Aarlig Afgift svarer Wismanden 24 Kroner skiver fire og tyve Kroner, der skal være betalte inden hvert Aars 31de December, til Gaardens Eier.

3. Wismanden er derhos forpligtet til at forvalte Arbejde ved forsvartig Skov paa Gaarden, naar Wismanden forlanges nemlig: 10- di Dage i Roggmarken, 15- junder Dage i Skovmarken.

15- junder Dage i Trestykket og fjdselgjøningen med Stiel og Dagleen 30 er fjdsel Dage paa Sommer og Vinter. Fjdsel paa Pladsen er opporte af Wismanden alene.

4. Sommer til Vedligeholdelse af Husene paa Pladsen lages i Gaardens Skov efter Udvisning, samt fri Uvægning i Skoven til de Kreaturer som findes paa Pladsen.

5. Brandevind og Gjærdesfang lages i min Skovlig, No 59 i Omkrævet efter Udvisning. Fureslur har Wismanden Lov til at tage Stæbler og Stivst i Gjemmeskoven som fjdsel til forsvartig.

De Sommer Thorsald Olsen Vibækken har det til ommanden Plads efter Forældrene paa de samme Vilkaar og Betingelser som ovennævnte Stenbrakt i alle Dele bestemmelse.

At vi som ovenfor beskrevet er foretagne bekræftes ved vore Underkræfter i Overværelse af kostegnede Vidner.

Lone Vidner
M. Fogstad.
Ole M. Fogstad.

Fogstad den 30de Jænni 1899.

A. Fogstad
Torvald Vibækken
med i holt P.m

Omskrevet til trykt skrift:

Husmandskontrakt

Jeg undertegnede Andreas Olsen Togstad gjør herved vitterligt at have bortandt en under min eiende og paaboende Gaard Togstad i Nes Præstgjæld, beliggende Husmannsplads kaldet Vibekken til Ole Thorstensen og Hustru på begges levetid, og alt paa følgende vilkår og betingelser.

1. Pladsen skal dyrkes godt og i alt holdes i forsvarlig stand, både hus og jord, samt Gjærdene omkring pladsen, ligesom det forbydes under alle omstendigheter at frasælge Høi, Halm eller Jødsel fra Pladsen.
2. I årlig Afgift svarer Husmanden 24 Kroner skriver fire og tyve Kroner, der skal være betalte hverts Aars 31 th Desember, til Gaardens eier.
3. Husmanden er derhas forpligtet til at forsette Arbeide ved forsvarlig Karl paa Gaarden, naar Husbonden forlanger nemlig: 10 – ti dage i Plogønnen, 15 – femten Dage i Slaatønnen 15 – femten Dage Skurønnen, 4 – fire Dage i Potetoptagninen samt 15 – femten Dage om Vinteren i Træskningen og Jødselkjøringen mot Kost og Daglønn 50 – femti Øre pr Dag for Sommer og Vinter. Fjøset paa Pladsen er opførte af Husmanden alene.
4. Tømmer til Vedlikeholdelse av Husene paa Pladsen tages i Gaardens Skov efter Udvisning, samt fri Havnegang i Skovene til de Kreaturer som fødes paa Pladsen.
5. Brændeved og Gjerdefang tages i min Skovteig Nr.59 i Gusterud efter Udvisning. Forresten har Husmanden lov til at tage Stubber og Kvist i Hjemmeskoven som Hjelp til Brændeved.
6. Sønnen Thorvald Olsen Vibekken har Ret til ovennævnte Plads efter Foreldrene paa de samme Vilkaar og Betingelser som ovennevnte Kontrakt i alle Dele bestemmer.

At vi som ovenfor beskrevet er forligte bekræftes ved vore Underskrifter i Overvær af hostegnede Vidner.

Som Vidner

Togstad den 30 te Juni 1899

M. Togstad

A Togstad

Ole M. Togstad

Torvald Vibekken
Med i holt pen

Klaus Aasvangen